

ЦІННОСТІ ЕКОЛОГІЗМУ ЯК ЧИННИК ВИРОБЛЕННЯ ДІЄВОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Досліджується вплив цінностей екологізму на державну систему сучасної України, Зазначається, що це виявляється в специфікації державної екологічної політики під якою розуміється організаційна й регуляторно-контрольна діяльність держави і суспільства, яка спрямована на ефективне поєднання функцій природокористування і природоохорони, комплекс заходів, спрямованих на запровадження безвідходних (маловідходних), ресурсо- і енергозберігаючих, екологічно чистих технологій, забезпечення нормальної життєдіяльності та екологічної безпеки громадян. Показано, що різноманітний вплив екологізму на державотворчий процес в сучасній Україні можна звести до таких основних моментів: визнання екологічного імперативу як одного з основних у державних пріоритетах; специфікація екологічної політики як однієї з провідних функцій сучасної держави; сприймання деяких положень політичної теорії екологізму як одних із політичних орієнтирів у розбудові сучасної держави.

Ключові слова: екологізм, екологічні цінності, екологічна безпека, пріоритети, державотворення.

Поппер Л. В. Ценности экологизма как фактор выработки эффективной государственной политики Украины

Исследуется влияние ценностей экологизма на государственную систему современной Украины. Отмечается, что это проявляется в спецификации государственной экологической политики, под которой понимается организационная и регулятивно-контрольная деятельность государства и общества, направленная на эффективное сочетание функций природопользования и природоохраны, комплекс мероприятий, направленных на внедрение безотходных (малоотходных), ресурсо- и энергосберегающих, экологически чистых технологий, обеспечение нормальной жизнедеятельности и экологической безопасности граждан. Показано, что разнообразное воздействие экологизма на процесс государственного строительства в современной Украине можно свести к следующим основным моментам: признание экологического императива как одного из основных в государственных приоритетах; спецификация экологической политики как одной из ведущих

© ПОППЕР Леся Вікторівна — здобувач кафедри політології та державного управління Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

функций современного государства; восприятия некоторых положений политической теории экологизма как политических ориентиров в развитии современного государства.

Ключевые слова: экологизм, экологические ценности, экологическая безопасность, приоритеты, государственное строительство.

Popper Lesia. Values of environmentalism, as a factor used for developing an efficient State policy of Ukraine

The influence of environmentalist values on the State system of contemporary Ukraine has been analyzed. The article states that this is manifested in the specification of the State environmental policy which is defined as an organizational and regulative control activity of the society and the State, aimed at efficiently combining the functions of natural resource management and environmental protection, a set of measures designed to implement zero-waste (low-waste), resource- and energy-saving, environmentally clean technologies and to ensure decent livelihood and environmental safety of citizens. The research sums up that all of the diversified influence of environmentalism on the state-building process in contemporary Ukraine can be narrowed down to the following crucial aspects: acknowledging ecological imperative, as one of the main state priorities; highlight the importance of environmental policy, as one of the leading functions of a contemporary State; and perceiving certain statements of the political theory of environmentalism as those, that are to be used as political landmarks when building a contemporary State.

Key words: environmentalism, environmental values, environment safety, priorities, state building.

Важливість теми дослідження обумовлена необхідністю осмислення феномена екологізму як явища суспільно-політичної практики, як чинника державотворчих процесів України.

Зауважимо, що, екологізм – явище відносно нове для дослідників. Здебільшого його розглядають як нову соціально-політична парадигму розвитку, субстрат найважливіших концепцій, теорій, течій у даний історичний період, основну ідею цивілізації, альтернативну постматеріалізму. У цьому контексті відзначимо наукові доробки теоретиків екологізму (Р. Аллена, А. Гора, В. Дам'є, Ж. Дорста, У. Дугласа, Б. Коммонера, Кенн Макса, Н. Мойсеєва, А. Печчеї, Ю. Одума, С. Оуена, Т. Розака, Ф. Сен-Марка, А. Урсула, Е. Фрома, Г. Хейфлінга, В. Хьосле,

Т. де Шардена, А. Швейцара, В. Шумахера та ін.). А то і у більш вузькому розумінні екологізму як сучасної політико-ідеологічної системи, яка ставить у найбільш актуалізованому вигляді проблему взаємовідносин суспільства і природи, є своєрідним «моральним компасом», який має вказати людству шлях до збереження планети. У цьому розумінні екологізм визначається категорією «ідеологія», аналіз якої важливий для пізнання сучасних суспільно-політичних і духовних процесів. Загальновідомими, в яких здійснено обґрунтування світоглядницького контексту екологізму, є наукові праці Б. Гаврилишина, Б. Деволла, М. Букчіна, Дж. Мандера, А. Наеса, Д. Медоуза, А. Печчеї та ін.; аналіз основних його форм: А. Гор, Е. Лінзі, П. Сінгер, Д. Формен та ін.

Серед вітчизняних дослідників перевага у розгляді екологізму традиційно віддається загальноінформативному й історичному підходам (С. Аврамова, В. Литвин, С. Серета, Б. Скляренко, В. Шибко та ін.). Щоправда, останнім часом ситуація змінюється тенденцією переходу від описовості до філософської оцінки суті екологізму (особливий інтерес становлять праці: А. Ермоленка, Т. Гардашук, М. Кисельова, В. Кирика, В. Крисаченка, Г. Марушевського, О. Салтовського, А. Толстоухова, М. Хилька та ін. Зростає й число праць, присвячених природоохоронним рухам (Є. Головаха, О. Голобуцький, Я. Павловський, Н. Паніна, Н. Пасько, О. Стегній, О. Шевчук, О. Шубінін та ін. Проте, і досі відсутні спеціальні фундаментальні роботи з екологізму – і як теорії, і як конкретної практики.

Виходячи з аналізу прийнятих останнім часом таких доленосних документів, як «Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»¹, «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020»², «Закон України про охорону навколишнього природного середовища»³ та інших рамкових документів екологічного спрямування, увесь різноманітний вплив екологізму на державотворчий процес у сучасній Україні можна звести до таких основних моментів:

1. Визнання екологічного імперативу як одного з основних у державних пріоритетах; специфікація екологічної політики як однієї з провідних функцій сучасної держави, «забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України»⁴.

2. Втілення низки положень економічної теорії екологізму в розробці державних програм перебудови народного господарства, що виявляється у визнанні:

– необхідності докорінної зміни характеру виробничих відносин з точки зору їхніх екологічних наслідків. При цьому враховуються: екологічна ємність території при розміщенні господарчих комплексів; необхідність співставлення можливостей екосистем окремих регіонів України, врахування цього також в регіональній, національній і демографічній політиці;

– важливості запровадження передових, інформапійних технологій, гнучких виробництв, екологічно чистого виробництва;

– необхідності децентралізації економічного життя, поєднання ринкових і адміністративних важелів, підтримці альтернативних секторів економіки;

– запровадження виважених стимулюючих податків у виробництві, створення економічних умов для самореалізації особистості, забезпечення соціальної спрямованості економіки (ст. 13 Конституції)⁵.

3. Сприймання деяких положень політичної теорії екологізму як одних з політичних орієнтирів у розбудові сучасної держави. Серед них:

– визнання всезростаючого взаємозв'язку і взаємозалежності сучасного світу в умовах глобалізації проблем, у тому числі й екологічної;

– орієнтація на розширення демократичних прав і свобод населення;

– прагнення до децентралізації економічної, господарської, соціокультурної і політичної активності;

– усвідомлення принципу не насильства як основного у вирішенні конфліктів, у тому числі й екологічних.

4. Ідеал екологічно гармонізованого суспільства виступає як компонент «державної ідеї», яка активно формується, що зафіксовано в Деклараціях про державний суверенітет України, права і свободи людини, в Конституції, ряді міжнародно-правових актів. Це виявляється в:

– закріпленні пріоритету загальнолюдських цінностей, насичених екологічним змістом;

– прихильності невід’ємному праву людини на здорове навколишнє середовище;

– визнання інтернаціоналізації екологічної проблеми, вирішення якої стає природним полем співробітництва всіх держав, вільним від конфронтації, суперництва і можливих підозр;

– нових підходах до розв’язання багатьох соціальних завдань, пов’язаних перш за все із здоров’ям людей внаслідок руйнування навколишнього середовища.

Безперечно, у більшості випадків немає прямої редукції від ідеології екологізму до всього різноманіття процесів, що відбуваються в державній системі України. Але нема сумнівів в тому, що дане явище виявлятиметься в подальшому шляхом визнання усього різноманіття загальнолюдських цінностей, досягнень сучасної цивілізації, на яких ґрунтується й екологізм⁶.

Екологічні цінності безпосередньо впливають на всі гілки державної влади. В найбільш яскравому вигляді це виявляється при вивченні структури *законодавчої влади*.

У Верховній Раді України сформований Комітет з екологічної політики, що заклав підстави «екологічного парламентаризму». Широкий діапазон екологічних проблем країни став вимагати створення в ньому ряду самостійних підкомітетів, що займаються рядом більш вузьких проблем. Усю різноманітну діяльність Комітету по формуванню основних напрямків екологічної політики можна звести до таких основних моментів:

1) Обговорення кандидатур до складу Кабінету Міністрів за критеріями, яким повинні відповідати претенденти, тобто розгляд їх ділових якостей у більш широкому, ніж це трактувалось

раніше змісті, а саме: розуміння екологічного контексту їх професійної діяльності, обговорення наслідків такої діяльності для природи, довкілля і людини. В якійсь мірі це сприяє тому, що екологічні вимоги до різних галузей стали розглядатися як важливі загальнодержавні вимоги. Хоча в цілому екологічний імператив для багатьох членів уряду залишається лише словесною ширмою, що не впливає серйозно на реальні плани галузей й екологічну безпеку громадян.

2) Обговорення бюджету держави. Як показує аналіз, у більшості країн саме через бюджет парламент має реальну змогу управляти розвитком країни. В умовах нашої країни цей процес не набув поки розвиненої форми, внаслідок того, що народні депутати виступають скоріше в ролі захисників інтересів відомств, олігархічних груп ніж в ролі національних експертів, стратегів розвитку країни. При аналізі бюджету в Комітеті з екологічної політики неодноразово виявлялось, що за абсолютними цифрами збільшення витрат на охорону природного середовища приховувалось, по суті, зменшення цих витрат і погіршення екологічної ситуації в країні.

3) Розробка і обговорення законів і постанов у Верховній Раді, пов'язаних з екологічною проблематикою. За час роботи Комітет з екологічної політики розробив десятки законів і законопроектів, пов'язаних з екологічним оздоровленням України. Були ратифіковані десятки міжнародно-правових документів екологічного спрямування.

4) Парламентські слухання – одна з основних форм роботи Комітету екологічної політики. Вони присвячені окремим проблемам стану атмосфери, гідросфери, літосфери і біосфери України.

5) Робота зі зверненнями виборців. Щодня до Комітету надходить десятки листів, у яких містяться прохання допомогти у вирішенні місцевих екологічних проблем. Комітет не залишає їх поза увагою, хоча не лише не в змозі, але й не має права втручатись директивним чином в місцеві події. Та все ж через судові органи, прокурорський нагляд, виконавчі органи влади мусять це робити, особливо коли мова йде про знахабнілих

«нових українців», які за матеріальний статок готові сплундрувати все довкола.

Зазначимо, що охарактеризований Комітет не єдиний, що займається екологічною проблематикою. Значущість для України проблем Чорнобилю привела до необхідності створення спеціального Комітету по ліквідації наслідків екологічної катастрофи на Чорнобильській АЕС. У Радах місцевого рівня також сформовані комітети з екологічної політики.

У цілому діяльність законодавчого органу країни показує ступінь усвідомлення екологічних проблем суспільством, якою мірою стимулює процес екологізації національного законодавства, системи виконавчої влади, сприяє формуванню «екологічного обличчя» країни.

Екологічна проблематика міцно закріпилась на рівні виконавчої влади держави, хоча, як і раніше, гостро стоїть проблема підвищення ефективності державного управління в галузі охорони природи і раціонального використання природних ресурсів.

Основними органами виконавчої влади в галузі екології є такі: Міністерство екології та природних ресурсів України, Держкомчорнобиль, Держкомгідромет, Держкомліс, екологічні відділи ряду міністерств і відомств. В структурі Президентської влади, в найбільш екологічно неблагополучних регіонах діють відділи екологічної політики, а при Президенті в тій або іншій формі радники з екологічної безпеки.

Обов'язки даних органів визначаються такими основними функціями:

- розробка рекомендацій Верховній Раді, Президенту, адміністрації, з метою формування виваженої державної екологічної політики;
- оцінка ефективності заходів, що здійснюються і пропонуються в галузі охорони навколишнього середовища;
- моніторинг і визнання критичних ситуацій в екологічній обстановці для своєчасного прийняття відповідних заходів;
- загальний контроль за виконанням державної політики в галузі охорони навколишнього середовища, періодична пере-

вірка відповідності існуючої системи контролю і змін якості навколишнього середовища встановленим вимогам;

- загальна координація загальнодержавної екологічної діяльності;

- складення щорічних звітів про стан навколишнього середовища і змін, що в ньому відбуваються, інформованість про проблеми, що виникають у зв'язку з цим.

Фіксування в Законі України про охорону навколишнього природного середовища, Конституції України екологічних прав громадян привело до певного впливу екологічного імперативу на судову владу. Це виявляється у зростаючій кількості справ, що розглядаються в судах, стосовно екологічних злочинів або дій, що перешкоджають реалізації прав громадян на сприятливе екологічне середовище. З цією метою створені природоохоронні прокуратури.

Зазначимо, що вплив цінностей екологізму на державотворчий процес в сучасній Україні проявляється суперечливо. В умовах системної кризи (економічної, фінансової, політичної, духовної) і ведення бойових дій на Сході України проти російських окупантів і сепаратистів проведення ефективної екологічної політики держави ускладнено. До постійно діючих, відомих ще раніше факторів руйнування природного середовища, додалися нові. Серед них:

- фактично параліч загальнодержавних інститутів екологічного контролю, планування і політики природокористування в масштабах України;

- призупинення реалізації великих державних екологічних програм;

- призупинення випуску обладнання екологічного призначення;

- згортання інвестиційної діяльності в екологічній сфері;

- відсутність централізованих ресурсів привела до подрібнення екологічної політики, яка спрямувалась на «латання дір» на місцях;

- зростання соціальної напруги в суспільстві в умовах різкої політизації громадської свідомості внаслідок якої деякі соці-

альні групи нерідко використовують «екологічну карту» в популістських цілях, у передвиборчій боротьбі, в організації опору органам влади. Більше того, соціальна напруженість перешкоджає визнанню регіональних і державних екологічних пріоритетів над місцевими;

– ринковий сектор економіки створює переважно негативний вплив на навколишнє середовище. «Дикий ринок» і психологія тимчасових правителів ведуть до хижацького використання природних ресурсів;

– наростання небезпечних екологічних наслідків демілітаризації і деатомізації суспільства, що пов'язано перш за все із захопленням ядерних і хімічних відходів, збереженням боєприпасів, пожежами на великих складах різних галузей виробництва;

– війна на сході України проти російського агресора і сепаратистів.

Зазначені фактори суттєво змінюють пріоритети громадського розвитку, де проблеми екології відступають на далекий план.

Водночас поряд із негативним впливом системної кризи на навколишнє середовище необхідно відзначити й нові фактори, що мають позитивний вплив на екологію, а саме:

– призупинення реалізації руйнівних глобальних проектів;

– початок формування нового типу екологічної політики, яка ґрунтується на ринкових засадах (плата за забруднення, за ресурси, моніторинг, інформованість, гласність тощо);

– посилення уваги Заходу до наших екологічних проблем.

Нарешті, проблема збереження навколишнього середовища висувається на передній план в системі національних пріоритетів. Весь комплекс природоохоронних заходів возводиться в ранг загальнодержавних програм, *основні елементи* якого такі: 1) законодавчі; 2) організаційно-управлінські; 3) економічні, 4) науково-дослідні; 5) освітньо-виховні та 6) громадсько-активні.

Безперечно, всі вони важливі, однак об'єм даної статті не дозволяє нам зупинимось на них детально, тож зацентруємо увагу на системі *законодавчих заходів*. Серед них виділимо:

1) прийняття доленосних законів «Про охорону навколишнього природного середовища» (1991 р.) та «Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року» (2015 р.) та їх щорічна корекція.

2) прийняття законів, що регулюють охорону середовища в окремих сферах і галузях народного господарства та їх узгодженість з європейськими екологічними нормами і стандартами. За роки нашої незалежності практично створено нове природоохоронне законодавство, яке включає Земельний (1992), Лісовий (1994), Водний (1995) кодекси, а також «Кодекс про надра» (1994), Закони України «Про природно-заповідний фонд» (1992), «Про охорону атмосферного повітря» (1992), «Про тваринний світ» (1993), «Про екологічну експертизу» (1995), «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» (1995), «Про поводження з радіоактивними відходами» (1995), «Про відходи» (1998), «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» (1998), «Про рослинний світ» (1999), «Про зону надзвичайної екологічної ситуації», «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру», «Про об'єкти підвищеної небезпеки» (2000), «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробовуванні, транспортуванні та використанні генетично-модифікованих організмів (2007)», «Стратегія національної безпеки України» (2015), Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» (2015), «Положення про Державну екологічну інспекцію» (2017) та ін.

Законодавчі заходи, зокрема, передбачають:

- нормування якості середовища і окремих викидів забруднень, впровадження в життя нормативів;
- здійснення екологічної експертизи при розробці господарчих проектів;
- визначення загальних принципів і пріоритетів державної екологічної політики;
- судове і адміністративне переслідування порушників законодавства.

3) Прийнято низку допоміжних законів і програм, які повинні забезпечити досягнення програмних цілей (наприклад, Закон «Про Червону книгу України», «Національна програма дій з охорони біологічного та ландшафтного різноманіття на 1998-2015 роки», або сприяти вирішенню специфічних проблем в галузі навколишнього середовища в окремих регіонах України.

Цілі, що їх висуває нове законодавство України з екології, далеко не рівнозначні. Першочергова увага приділяється охороні вод, ґрунтів, лісів і повітряного басейну – ці напрямки природоохоронної діяльності, безумовно, були й є пріоритетними. Тому й відповідні закони являють собою найбільш складний комплекс завдань, вирішення яких торкає тою чи іншою мірою найрізноманітніші галузі господарства.

Законодавче регулювання в зазначених галузях здійснюється по двох основних напрямках, які характеризують два різних підходи. Перший з них полягає у запровадженні різних *забороняючих* або *обмежуючих* заходів, виконання яких контролюється державними органами. Таким інструментом, зокрема, є впроваджені загальнонаціональні нормативи якості навколишнього середовища і нормативи припустимих викидів забруднень до навколишнього середовища. Основою нового підходу до проблеми є вже не стільки обмеження, скільки *попередження* небажаних впливів на навколишнє середовище.

Впровадження нормативів і покарання (штрафи) порушників в умовах сучасної України є важливим, але не завжди ефективним методом боротьби з забруднювачами. Ось чому робиться акцент на перехід до прийняття рішень про попередню екологічну експертизу при здійсненні будь-яких проектів, про обов'язкове впровадження передової технології очищення викидів, про розробку системи ліцензій на викиди, про регламентування роботи підприємств і т. ін. Принциповим відмінністю такого підходу є те, що контроль державних органів вже не обмежується лише контролем за забрудненням, як це було раніше, а розповсюджується поступово й на методи господар-

чої практики, яка породжує забруднення. Мова вже йде про «екологізація політики»⁷.

4) Ратифікація міжнародних екологічних угод, договорів, конвенцій. На території України діють найважливіші міжнародні конвенції і договори, укладені ним і пов'язані з охороною середовища або окремих природних комплексів. Серед них Конвенції про охорону озонового шару, запобігання забруднень вод світового океану, захисту перелітних птахів, водно-болотних угідь, збереження біорізноманітності і т. ін. Україна взяла безпосередню участь в підготовці таких найважливіших міжнародних документів, як «Порядок денний на XXI століття» (Ріо-де-Жанейро, 1992 р.), «Йоганнесбурзький план впровадження» (2002 р.), «Київський Протокол» (2007 р.), ряді регіональних та пан-європейських проектів⁸.

Та все ж, прийняте в Україні екологічне законодавство, намітивши основні цілі і завдання в галузі навколишнього середовища, ставши відправним моментом у спробах стримування прогресуючих процесів деградації природи є здебільшого відповідною реакцією на найбільш «гарячі» проблеми в довкіллі, а не на упередження загроз. Звідси й фрагментарність національних і регіональних програм: багато які елементи навколишнього середовища, рівно як і джерела його забруднень, залишаються поза досяжністю намічених заходів. Безперечно, вимоги сучасного законодавства України в галузі екології, цілком резонні в екологічному відношенні, за умов системної кризи нездійсненні. Це своєрідна заявка на майбутнє, коли з'явиться кошти для їхнього здійснення. Адже при суворому дотриманні екологічного законодавства довелося б закрити одразу більшість підприємств країни. Позначається останнім часом й загальна тенденція зниження законодавчої активності в галузі екології.

Таким чином, екологічне законодавство України залишається багато в чому декларативним про наміри. Екологічні програми значною мірою спрямовані на лікування симптомів деградації навколишнього середовища, тобто на виправлення вже заподіяної їм шкоди. Сучасна ж ситуація вимагає зміщення акцентів на

передбачення можливості заподіяння йому такої шкоди і на його запобігання. У процесі сучасної глибинної реконструкції структур і функцій політичної системи в Україні варто загалом переосмислити місце й роль екологічного елементу. Адже сама державна система як механізм управління суспільством виступає найпершим гарантом його екологізації на рівні різних інститутів влади. Сьогодні вкрай необхідним є швидкий та рішучий поворот всієї державної системи України до проблем екології. Інакше невдоволення людей багатьма соціально-економічними факторами життя при певних сприятливих для цього умовах буде ще інтенсивніше політизуватися під впливом екологічних проблем і опиниться поза межами вже й демократично створених формальних інститутів влади та політичної системи в державі. Час зрозуміти, що Країна може загинути не лише від бомб, які обрушує на неї війна, але й від екологічних бомб.

1. *Стратегія* сталого розвитку «Україна-2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>. 2. *Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики на період до 2020 року.* № 2818-VI від 21.12.2010 р. // Урядовий кур'єр. 2011. № 24; URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>. 3. *Про охорону навколишнього природного середовища:* Закон України // Екологічне законодавство України: Законодавчі акти. Ч. 1 / під ред. В. І. Андрейцева. Полтава: Полтавський літератор, 1997. С. 11-78. 4. *Конституція України.* Про внесення змін до Конституції України: Закон України. Київ: Велес, 2005. С. 5. 5. Там само. 6. *Гардашук Т. В.* Концептуальні параметри екологізму. Київ: ПАРАПАН, 2005. 200 с. 7. *Хилько М. І.* Екологізація політики. Київ: ВАДЕКС, 20214. 344 с. 8. *Клаус В.* Экологизм и другие вызовы современности // Речь президента Чешской Республики Вацлава Клауса в Институте Катона 9 марта 2007 г. URL: // <http://www.klaus.cz/clanky/2481>.

Popper Lesia. Values of environmentalism, as a factor used for developing an efficient State policy of Ukraine

It is identified that the values of environmentalism significantly affect the state system of modern Ukraine, acting as one of the main priorities of the state political process. The article states that this is manifested in the specification of the State environmental policy which is defined as an organizational and regulative control activity of the society and the State, aimed at efficiently combining the functions of natural resource management and environmental

protection, a set of measures designed to implement zero-waste (low-waste), resource- and energy-saving, environmentally clean technologies and to ensure decent livelihood and environmental safety of citizens. This can be narrowed down to the following crucial aspects: acknowledging ecological imperative, as one of the main state priorities; highlight the importance of environmental policy, as one of the leading functions of a contemporary State; and perceiving certain statements of the political theory of environmentalism as those, that are to be used as political landmarks when building a contemporary State.

Research shows that the ideal of an ecologically harmonized society acts as a component of the state-building idea, which is actively formed and manifested in the consolidation of the priority of universal values and saturated with ecological content, commitment to the inalienable human right to a healthy environment and new approaches to tackling many social issues that are primarily related to the health of people, affected as a result of environmental degradation.

It has been discovered that environmental values directly influence all branches of the State government. This is most prominent when analyzing the structure of the legislative and executive branches of the government, since the government of Ukraine is predominantly based on legislative and administrative measures, which regulate the use of environmental resources, including the imposition of a so-called «taboo» on environmentally hazardous methods of economic practice and the introduction of maximum standards for environmental pollution. It is both a consequence and an integral part of the entire State regulation system of the economy of Ukraine, a system which today is characterized not only by a failure, but by a catastrophe. The governmental control in the environmental field is not an exception, since most laws adopted in this field have not had any sustainable effects and have not provided any bases for establishing a functioning system for combating the issue of pollution on a nation-wide scale.

The research sums up that the implementation of a rational environmental policy depends on its correct ideological justification, which creates the general preconditions for the development of the concept of the ecological restructuring of society, changes in the moral paradigm of the development of society and the establishment of a new principle of livelihood: «only the things that are environmentally efficient can be economic». Unfortunately, environmental policy of the contemporary Ukraine is significantly related to the current financial-economic crisis and therefore, in many respects, it has a limited and subordinate nature. Yet, the environmental crisis that struck Ukraine leaves hope that the Ukrainian version of environmentalism, as ideology and practice of postmodern, specific State policy, has significant domestic prospects.

Key words: environmentalism, environmental values, environment safety, priorities, state building.